

Immers, men had zo dikwijls gehoord dat onder de bruggen springstoffen waren aangebracht, waarom werden ze niet opgeblazen? ... Daar moest verraad achter schuilen en al spoedig wist men te vertellen dat in plaats van springstoffen ladingen zand waren aangebracht.¹

Alles wat van het normale stadsbeeld afweek, wekte onmiddellijk verdenking. In Rotterdam was ten tijde van de algemene mobilisatie een alarm-systeem voor het politiekorps ontworpen: door middel van blauwe vlaggen die op zeven-en-dertig punten bij politieposten en woningen van buurt-agenten uitgestoken zouden worden, zou men diegenen die niet in dienst waren, waarschuwen om onmiddellijk op te komen; toen die vlaggen op 10 mei bij enkele woonhuizen van agenten uitgestoken werden, schoolden meteen grote menigten samen die, 'menende dat er seinen aan de (Duitse) vliegtuigen werden gegeven', verontwaardigd eisten dat men die vreemde vlaggen zou verwijderen.² In Noord-Brabant wekten de reclameplaten van Duitse firma's die waren als 'Ata' en 'Vim' produceerden, verdenking: 'misschien dienden de platen als richtingwijzers' -- richtingwijzers voor de Duitse troepen. Gelast werd, ze te verwijderen.³ In Lunteren kwam op de avond van de rode mei in een kring van functionarissen van de luchtbeschermingsdienst het gesprek op het terrein waar de NSB op tweede Pinksterdag, 13 mei, haar z.g. Hagespraak wilde houden, en speciaal op de hoge vlaggemast die daar stond:

'Natuurlijk ook verraderswerk', oppert er een. En ik val ijverig in: 'Natuurlijk. Dat is een baken voor de hele Veluwe. De Duitsers weten drommels goed dat hier geen afweergeschut staat en ze vliegen allemaal hier over heen.' 'Dan moeten we 'm om gaan hakken', zegt de veldwachter. Er springen zes mannen op. Ah, nu kunnen we dan toch ook wat voor het vaderland gaan doen! Bij een timmerman worden haastig bijlen en zagen gevorderd voor de luchtbeschermingsdienst. Door het bos rijden we tegen de Goudsberg op. Het Hagespraak-terrein ligt natuurlijk verlaten en onder de deskundige aanwijzingen van de diender krijgen we het gevaarte werkelijk naar beneden zonder dat er iemand verongelukt. In de keten en barakken speuren we nog wat rond. Daar staat een microfoon, de draden lopen naar een kastje. We breken het open. 't Ziet er erg technisch uit en we vinden dat het een geheime zender moet zijn waarmee 't gespuis naar de Duitsers heeft geseind. De veldwachter neemt het *corpus delicti* onder zijn hoede. Straks, bij de grote afrekening, zal het te pas

¹ J. Bleeker: *De buffer. Enkele aantekeningen van persoonlijke belevenissen en voorvallen van 10-14 mei 1940 en uit de tijd der Duitse bezetting* (z.j.), p. 6. ² H. de Jong: 'De Rotterdamse politie gedurende de oorlogsjaren 1939-1945', p. 25-26, 100.

³ W. Lenaers: *Oorlogskroniek van Stramproy en omgeving* (z.j.), p. 19.